ROČENKA ZZS HMP

2020

PRA HA
PRA GUE
PRA GA
PRA G

Obsah

Úvodní slovo primátora 3
Úvodní slovo radní pro oblasti sociální, zdravotní a prevenci 4
Úvodní slovo ředitele ZZS HMP 5
Střípky z historie ZZS HMP 6
Kdo je kdo na záchrance 9
Lidé & technika v roce 2020 12
Speciální posily vozového parku 13
Poskytovaná péče 15
ZZS HMP & koronavirový rok 2020 19
Hospodaření & audity ZZS HMP 25
Vedení organizace ZZS HMP v roce 2020 26

ISBN: 978-80-907871-0-0

Úvodní slovo primátora: Dali jste nový význam slovům obětavost, odvaha a profesionalita

Milí přátelé,

myslím, že nebudu příliš přehánět, řeknu-li úvodem, že takový rok, jakým byl ten uplynulý, tu v novodobé historii Zdravotnické záchranné služby hl. m. Prahy, ani samotného hlavního města, ještě nebyl. Byl to rok nezvykle náročný a často i smutný. V některých případech se projevila křehkost našeho systému a mnohdy také skutečné charaktery lidí.

Na těchto řádcích bych se rád zaměřil především na to hodnotné a kladné. Málokdo asi pochyboval o významu pražské záchranky pro životy nás všech. Co ale dokázali všichni její zaměstnanci od začátku pandemie až do dnešních dnů, to dává nový význam slovům jako obětavost, odvaha a profesionalita. Těžko se slovy vyjadřuje respekt, jaký bychom k nim všichni měli cítit. Zejména ze začátku pandemie, v době nedostatku ochranných prostředků, se jejich služba rovnala hrdinství v první linii a dodnes pražští zdravotničtí záchranáři, stejně jako mnozí další zdravotníci, vykonávají svoji práci v podmínkách, které jsou pro nás ostatní nepředstavitelné.

Rád bych v této souvislosti zmínil jednu již téměř zapomenutou okolnost týkající se počátku pandemie. Jedním z jejích symbolů se staly podomácku šité roušky a, mimo jiné, i díky nim se podařilo zachytit počátek pandemie v České republice. Nápad na ochranu horních cest dýchacích provizorními látkovými rouškami vznikl poté, co již bylo jasné, že stát ochranné prostředky pro obyvatele nezajistil a hned tak nezajistí. S nápadem přišel na jednom z prvních Krizových štábů hl. m. Prahy ředitel pražské záchranky Petr Kolouch, jemuž bych tímto srdečně poděkoval za jeho nasazení. Do několika dnů nebylo v Praze člověka, který by roušku nenosil, a uvědomělost Pražanů byla příkladem i pro zbytek republiky.

Ani v novém roce 2021 nemoc covid-19 bohužel nezmizela a možná tu s námi bude v určité podobě už napořád. Věřím však, že si současná věda dokáže s touto výzvou poradit a rizika onemocnění, či dokonce úmrtí, se budou postupně snižovat. Na krizové období, které jsme i díky bezprecedentnímu nasazení pražských zdravotnických záchranářů přečkali, bychom však neměli zapomenout.

Ještě jednou bych rád jménem svým i jménem všech Pražanů Zdravotnické záchranné službě hlavního města Prahy poděkoval a popřál jí i do dalších let především hodně sil. Za všechny obyvatele hlavního města bych rád vzkázal – máme obrovské štěstí, že Vás máme a že se na Vás můžeme spolehnout. Odvádíte perfektní práci, které si nesmírně vážím.

MUDr. Zdeněk Hřib
primátor hl. m. Prahy

Úvodní slovo radní pro oblasti sociální politiky a zdravotnictví: S pandemií jsme si poradili i díky ZZS HMP

Vážení zaměstnanci a příznivci ZZS HMP,

živě si pamatuji, jak jsem se v únoru loňského roku na Výstavišti účastnila představení nových posil vozového parku pražské záchranky – tahače pro modul GOLEM a evakuačního speciálu FÉNIX. Byť se v obou případech jedná rozměry i vybavením o impozantní a účelné kusy techniky, člověk si ve skrytu duše přeje, aby nemusely být nikdy nasazeny při ostrém zásahu. A naštěstí tomu tak bývá skutečně jen ojediněle.

Loňský rok byl ale mimořádný.

Hned několikrát tak pražští záchranáři vyjížděli s FÉNIXEM, aby pomohli transportovat covid pozitivní pacienty z přetížených nemocnic v regionech. Pandemie změnila mnohé zavedené pořádky a vystavila nejen naše zdravotnictví velké zkoušce. Co je ale důležité, náš zdravotnický systém v hlavním městě si, i s výrazným přispěním pražské záchranky, se vším poradil.

Dovolte mi proto, abych všem zdravotníkům i dalším pracovníkům Zdravotnické záchranné služby hl. m. Prahy poděkovala za jejich nasazení, které věnovali poskytování péče obyvatelům a návštěvníkům metropole. Vím, že to nebylo (a stále není) snadné. Věřte prosím, že nejen pro mě bylo velmi uklidňující, že se na záchrannou službu můžeme i v těchto těžkých časech spolehnout. A to nejen při „běžných“ událostech, ale například i při činnostech, které přesáhly její běžné aktivity, jako byly třeba odběry vzorků pro testování, zmíněné mezikrajské transporty nebo létající krizové týmy, které hned několikrát pomohly předejít většímu šíření nákazy v domovech pro seniory a jiných sociálních zařízeních.

Vím, že nemoci a úrazy nezmizí, to je úděl práce, kterou jste si vybrali. Ale ze srdce Vám všem přeji, abyste si letos mohli užít zasloužený odpočinek.

Mgr. Milena Johnová
radní pro oblast sociální politiky a zdravotnictví

Úvodní slovo ředitele ZZS HMP: Dokázali jsme táhnout za jeden provaz

Vážení,

rok 2020 vystavil celý systém zdravotní péče v České republice zkoušce, kterou nezažily celé předchozí generace. Zdravotnická záchranná služba přirozeně nebyla výjimkou a intenzivně se do překonávání pandemie onemocnění covid-19 na území hlavního města zapojila. Byť se mimořádná epidemiologická situace přenesla i do roku následujícího, dovolím si tvrdit, že jsme ve střetu s tímto novým protivníkem společnými silami obstáli.

Zásadní jsou pro mě následující skutečnosti: zaměstnanci ZZS HMP podali při zvládání pandemie skutečně mimořádný výkon a mají za to můj upřímný obdiv. Díky tomu jsme dokázali poskytnout přednemocniční neodkladnou péči nejen všem pacientům, kteří ji potřebovali v hlavním městě, ale rozsah našich činností ještě podstatným způsobem rozšířili, a to i mimo území metropole. Ve spolupráci se zřizovatelem, kterému tímto děkujeme, se podařilo zajistit dostatečné množství ochranných pomůcek, aby byli pracovníci záchranné služby v Praze během výkonu práce v bezpečí. Díky přijatým opatřením se podařilo zcela minimalizovat přenos onemocnění covid-19 od pacientů na zdravotníky ZZS HMP i mezi zaměstnanci samotnými. Naše krizové plány a metodiky se ukázaly jako dostatečně flexibilní, abychom je mohli funkčně upravovat podle dynamicky se vyvíjející situace.

Ačkoliv je pandemie covid-19 zásadním faktorem, nemůže ovlivnit naši snahu o rozvoj záchranné služby v hlavním městě. I v roce 2020 jsme intenzivně pracovali v přípravách na rozšíření sítě našich základen, modernizaci vybavení vozového parku a úspěšně jsme rozšiřovali naše řady o nové kolegyně a kolegy, abychom zvládli všechny budoucí výzvy.

Na následujících stranách vás čeká stručná rekapitulace roku 2020. Chtěl bych vyzdvihnout, že, byť se na uplynulý rok díváme pohledem záchranné služby, plně si uvědomujeme, že bez skvělé spolupráce a ochotné pomoci ze strany ostatních složek integrovaného záchranného systému a dalších organizací bychom takových výsledků nedosáhli. Jsme za to všem kolegyním a kolegům vděční.

I přesto, že koronavirová pandemie způsobila mnoho smutku a bolesti, dala i důvody k optimismu. Například tím, že se stále dovedeme jako společnost v těžkých chvílích vzájemně podpořit a táhnout za jeden provaz. A to není málo.

S úctou a pokorou

MUDr. Petr Kolouch, MBA
ředitel ZZS HMP

Střípky z historie ZZS HMP

1857

Dobrovolníci zakládají **Pražský dobrovolný sbor ochranný.** ZZS HMP je nejstarší záchranná služba v Evropě.

1890

Praha je pod vodou. Záchranáři získávají z Vídně pomůcky, díky kterým výrazně rozšíří svou činnost. A také zavádí telefon.

1910

Záchranka dostává do výbavy **první automobil.**

1923

Z ulic **mizí** záchranářské **vozy tažené koňmi.**

1948

Sídlo záchranky se přesouvá do legendární budovy v ulici **Dukelských hrdinů**, kde zůstane přes 50 let.

1952

V provozu záchranné služby se začínají **používat radiostanice.**

1968

Během **srpnové okupace** ošetřují posádky záchranné služby raněné a samy se nejednou ocitají pod palbou.

1973

Začíná fungovat celostátní **tísňová linka 155.**

1986

Zdravotnické operační středisko **využívá první počítač** jako databázi informací.

1987

Zásadní rok v historii záchranářství v ČR. V Praze začíná fungovat **letecká záchranná služba** a v provozu úspěšně startuje **systém rendez-vous**, kdy lékař vyráží za pacienty rychlým osobním vozem a záchranáři používají klasické sanitní vozy se zástavbou.

1989

Na Malvazinkách vzniká **Nemocnice záchranné služby**, která má jako první v republice centrální příjem. Provoz nemocnice pod záchrannou službou je ale po několika letech ukončen.

1999

Z ulice Dukelských hrdinů se ZZS HMP stěhuje do stávajícího **sídla v Korunní ulici.**

2002

Záchranná služba pomáhá v Praze při **povodních** evakuovat Nemocnici Na Františku, několik sociálních zařízení a během 24 hodin přijímá na 1000 telefonátů. Kvůli velké vodě musí opustit i některé své základny.

2003

V Praze se oficiálně zahajuje systematické poskytování **telefonicky asistované neodkladné resuscitace** (TANR). Díky tomu je 8 z 10 lidí s náhlou zástavou oběhu oživováno laiky ještě před příjezdem posádek.

2006

ZZS HMP posiluje vozový park o modul pro likvidaci následků hromadných neštěstí a mimořádných událostí **GOLEM.**

2020

Pražští záchranáři pomáhají metropoli překonat **koronavirovou pandemii.** Vyrážejí rovněž ulevit přetíženým nemocnicím do regionů a transportují covid pozitivní pacienty mezi jednotlivými kraji.

„Už 163 let jsme tam, kde nás potřebujete.“

Kdo je kdo na záchrance

Zdravotnický záchranář

Slouží ve 12hodinových směnách ve dvoučlenné posádce, kterou tvoří zdravotničtí záchranáři nebo zdravotnický záchranář a řidič vozidla ZZS. Samostatně vyjíždějí k 90 procentům případů, které záchranka řeší. Od roku 2016 vykonávají tuto pozici v Praze opět i ženy.

Zdravotnický záchranář pro urgentní medicínu

Zdravotnický záchranář, který absolvoval akreditovaný specializační kurz. Při záchraně pacientů má širší kompetence v podání léčiv, provádění výkonů či využití zdravotnických pomůcek.

Řidič vozidla ZZS

Absolvoval specializační 650 hodin trvající kurz, obsahující jak teoretickou, tak praktickou výuku. Má řidičské oprávnění minimálně skupiny C1. Je zdravotnickým pracovníkem. Slouží ve 12hodinových směnách.

Lékař

Za pacienty vyjíždí k nejnaléhavějším případům v rychlém osobním voze v doprovodu řidiče či zdravotnického záchranáře. Slouží ve 12hodinových směnách. Záchranáři s lékaři rovněž telefonicky konzultují podání léků pacientům.

Operátor/operátorka ZOS

Na zdravotnickém operačním středisku slouží ve 12hodinových směnách 6–8 operátorek a operátorů. Přijímají a vyhodnocují hovory na tísňových linkách, poskytují laikům instrukce pro neodkladnou první pomoc, ale i informace o možném postupu při méně závažných problémech. Operačně řídí provoz záchranné služby, vysílají na místo výjezdové skupiny, koordinují součinnost se složkami Integrovaného záchranné systému (IZS), koordinují směrování pacientů do nemocnic, aktivují traumatologický plán.

Inspektor

Zdravotnický záchranář, který podporuje provoz a řeší mimořádné události, kdy se stává vedoucím zdravotnické složky. Koordinuje činnost na místě a spolupráci se složkami IZS. V souladu s platnou legislativou a vnitřními předpisy organizace provádí namátkové kontroly. Řeší konfliktní situace a další obtíže ve službě.

Krizový manažer

Komplexně zajišťuje a koordinuje úkoly v oblasti krizového řízení a krizové připravenosti ZZS HMP na řešení mimořádných událostí a krizových situací. Zabezpečuje zpracování a aktualizace traumatologického plánu a další dokumentace, která stanovuje opatření a postupy při zajišťování a poskytování přednemocniční neodkladné péče v případě mimořádných událostí a krizových situací. Zpracovává přehled a hodnocení možných zdrojů rizik ohrožení života a zdraví na území hl. m. Prahy. Podílí se na vzdělávání a výcviku kolegů, stejně jako na zapojení ZZS HMP do taktických cvičení složek IZS.

Koroner

Lékař, který provádí ohledání těl zemřelých mimo zdravotnická zařízení, konstatuje smrt osoby, určuje pravděpodobnou dobu a příčinu úmrtí, rozhoduje o provedení pitvy. Informuje pozůstalé a předává kontakty na potřebné instituce.

Garážmistr

Dvoučlenná posádka garážmistrů slouží ve 12hodinových směnách. Odstraňují běžné závady či defekty pneumatik. Zajišťují také servisní úkony (STK), kontroly vozů či výměny provozních kapalin. Vyprošťují uvízlá vozidla po nehodách či z nepřístupného terénu.

Řidič technologické dopravy

Řidiči technologické dopravy zásobují stanoviště zdravotnickým materiálem, distribuují interní poštu, pracovní oděvy či medicinální plyny. Trasu po Praze mají rozdělenou do dvou okruhů, denně urazí okolo 155 kilometrů.

Peer

Speciálně vyškolený záchranář/lékař/operátor, který vyslechne kolegy a podpoří je ve chvílích, kdy jim práce působí těžkosti, například po psychicky náročných zásazích.

Lektor vzdělávacího a výcvikového střediska

Připravuje vzdělávací akce, kurzy a školení, které jsou důležitou součástí celoživotního vzdělávání pracovníků zdravotnické záchranné služby. Zpravidla rovněž slouží ve výjezdových skupinách.

Technicko-hospodářský pracovník

O chod záchranky se starají také pracovníci na administrativních a technologických pozicích. Stejně jako jiné organizace nebo firmy, má i záchranka své personální, ekonomické, právní, IT či technické oddělení. Většina těchto pracovníků působí v sídle záchranky v Korunní ulici. Ačkoliv jsou tyto pozice často neviditelné, jsou pro chod záchranné služby a vytváření jejího spolehlivého zázemí zásadní. Jejich práce je nedílnou součástí chodu celé organizace.

Vedoucí a dispečerky provozu výjezdových skupin (PVS)

PVS tvoří vedoucí, který koordinuje nepřetržitý provoz všech výjezdových skupin záchranářů i lékařů, a dispečeři. Jejich úkolem je především zajistit personální obsazení výjezdových skupin podle vypracovaných plánů a také operativně při náhle vzniklých situacích (pracovní neschopnost, karanténa, mimořádná událost). PVS rovněž spolupracuje při celoživotním vzdělávání, organizaci školení a zavádění nových metod poskytování přednemocniční neodkladné péče a postupů v oblasti urgentní medicíny a medicíny katastrof. Pracovníci zároveň evidují a kontrolují odpracovanou dobu zdravotníků stejně jako čerpání dovolené.

Vedoucí záchranář oblasti (VZO)

VZO řídí vedoucí základen a jejich prostřednictvím zdravotnické záchranáře a řidiče vozidla ZZS v jedné ze tří oblastí, do kterých je území metropole rozděleno. Kontroluje dodržování rozpisu směn, dovolených a čerpání přesčasové práce. Spolupracuje s vrchní sestrou a s vedoucím PVS. Je spoluzodpovědný za připravenost výjezdových základen na mimořádné události. Kontroluje a analyzuje základní parametry výjezdů a organizačně zabezpečuje provoz sanitních vozidel včetně vybavení. Zajišťuje vzájemnou informovanost posádek a vedoucích zaměstnanců.

Hlavní lékař oblasti

Koordinuje činnost lékařů dané oblasti, hodnotí jejich činnost a kontroluje poskytovanou péči. Hlavní lékař letecké výjezdové skupiny (LVS) navíc plní úkoly vyplývající ze specifické činnosti LVS, včetně koordinace na mezikrajské i celostátní úrovni a spolupráce s provozovatelem vrtulníku. Hlavní lékař koroner koordinuje činnost lékařů koronerů.

Vrchní sestra

Zabezpečuje koordinaci objednávek léků a zdravotnického materiálu, včetně pohotovostní zásoby léků, a zodpovídá za jejich řádné uložení. Spoluzodpovídá i za materiální připravenost ZZS HMP na mimořádné události a hromadná neštěstí.

Oblastní sestra

Má na starosti kontrolu a zásobování základen léky a zdravotnickým materiálem. Odpovídá za správné uchovávání léčiv a spotřebního zdravotnického materiálu, včetně jejich expirace. Provádí inventuru v centrálním skladu.

Biomedicinský inženýr

Stará se o provoz zdravotnických přístrojů a pomůcek, jejich opravy, revize a včasné objednávání náhradních dílů a dalších komponentů nezbytných pro provoz. Zabezpečuje údržbu, vyhovující technický stav, opravy a servis zdravotnických přístrojů i případné provádění technické instruktáže pracovníků.

Lidé & technika v roce 2020

K poslednímu dni roku 2020 činil zaokrouhlený počet zaměstnanců ZZS HMP v přepočteném evidenčním stavu **524**. Nejpočetněji zastoupenou skupinou zaměstnanců jsou zdravotničtí záchranáři, kteří tvoří téměř 60 procent pracovníků organizace.

Graf: Podíl zaměstnanců ZZS HMP dle kategorií v přepočteném evidenčním počtu v roce 2020

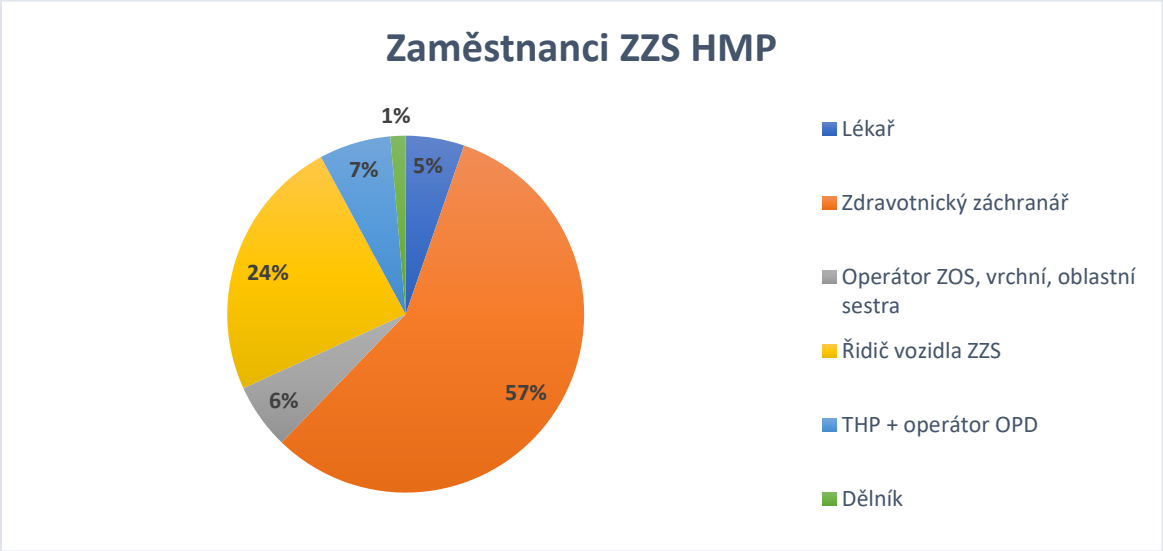

V roce 2020 měla ZZS HMP **22 výjezdových základen** včetně sídla v Korunní ulici.

Vozový park tvořilo **183 vozidel**, 4 přívěsy (včetně elektrocentrály) a 1 návěs.

Nejpočetněji zastoupeným sanitním vozem pro posádky RZP je **MERCEDES BENZ Sprinter 519 CDI**.

MERCEDES BENZ Sprinter 519 CDI

- nafta motorová
- 2987 cm³
- žlutá
- 3 820 kg

Lékaři k pacientům vyrážejí ve voze **MERCEDES BENZ GLE 350 CDI**.

MERCEDES BENZ GLE 350 CDI

- nafta motorová
- 2987 cm³
- žlutá
- 2 200 kg

Speciální posily vozového parku

V únoru jsme rozšířili náš vozový park o dvojici nových speciálů. Jde o silnější tahač modulu pro hromadná naštěstí Golem a o prodlouženou verzi vozu Atego, která slouží i jako evakuační vozidlo pro kriticky nemocné pacienty z oddělení ARO a JIP. Tento speciál dostal díky anketě mezi našimi příznivci jméno FÉNIX a už během roku 2020 s ním uskutečnili pražští záchranáři první transporty covid pozitivních pacientů z přetížených nemocnic v regionech.

„Novinky ve výbavě posilují naši krizovou připravenost pro mimořádné události, a ještě rozšiřují naše možnosti, jak v relativně krátkém čase můžeme pomoci co největšímu počtu pacientů.“

Petr Kolouch, ředitel ZZS HMP

Oba nové vozy byly pořízeny z prostředků na krizovou připravenost. V případě tahače šlo o necelé čtyři miliony korun, pořizovací cena nového vozu Atego byla bezmála pět milionů. Výrobcem obou vozů je společnost Mercedez Benz, zdravotnická zástavba Atega pochází od společnosti Kov Velim.

Číslo vozu u ZZS HMP: 107

Tahač návěsů se třemi nápravami a pohonem všech kol (6×6) a automatickým řazením převodovky. Výkon motoru je 390 kW. Vyšší výkon usnadní dopravu modulu na hůře dostupná místa. V Golemu lze poskytnout péči až 12 zraněným na lůžkách intenzivní péče.

MERCEDES BENZ ACTROS 963-4-E

GOLEM

- nafta motorová
- 12 809 cm³
- žlutá
- 35 659 kg (9 795 kg + 14 020 kg)

Číslo vozu u ZZS HMP: 185

Vozidlo zvláštního určení slouží především k evakuaci a hromadným transportům osob, případně k zásahům u mimořádných událostí. Transportní kapacita je až 12 ležících osob na sklopných lůžkách, specifická je schopnost pojmout až tři přístroji plně vybavená nemocniční lůžka s pacientem.

MERCEDES BENZ ATEGO

FÉNIX

- nafta motorová
- 5 132 cm³
- žlutá
- 8 590 kg

Poskytovaná péče

114 tisíc událostí v mimořádných podmínkách

Dispečerky a dispečeři pražské záchranky přijali v loňském roce na tísňových linkách bezmála 200 tisíc volání, na jejichž základě záchranářské a lékařské posádky řešily více jak 114 tisíc primárních událostí. Oproti předchozímu roku je to pokles o necelých osm procent. Do jisté míry tento pokles způsobila koronavirová pandemie, kdy ubylo například výjezdů spojených s nočním ruchem v metropoli.

Podmínky pro práci našich zdravotníků byly v tomto roce velmi náročné. Činnost záchranné služby výrazným způsobem ovlivnila nutnost používat zvýšený stupeň ochrany kvůli onemocnění covid-19. Zdravotníci poskytli péči více jak pěti tisícům pacientů v přímé souvislosti s touto nemocí. Nad rámec běžných výjezdů provedly zdravotnické týmy v Praze také 18 tisíc odběrů vzorků pro testování na nákazu novým typem koronaviru, realizovaly rovněž převozy pacientů z přetížených nemocnic v regionech.

Graf: Počet řešených událostí

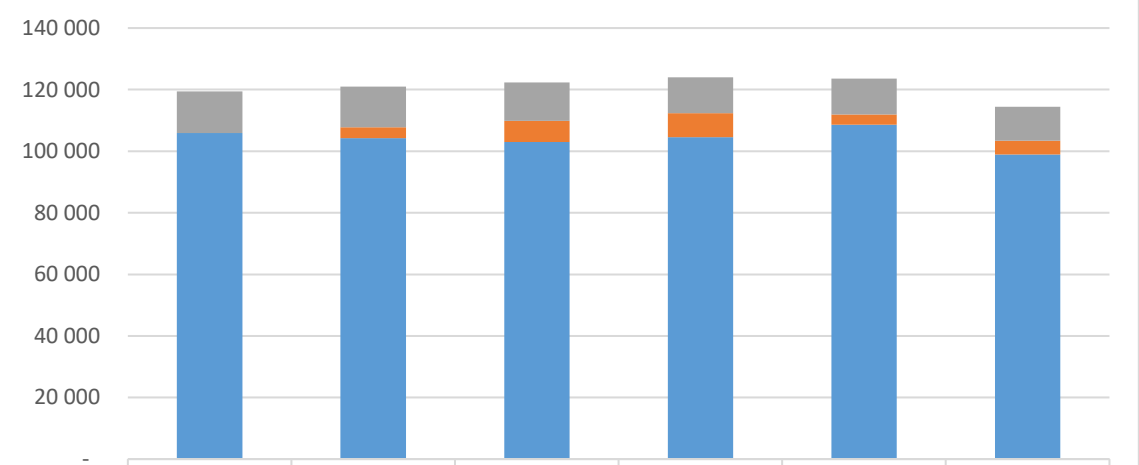

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
RLP	13 470	13 214	12 442	11 563	11 698	10 965
UM	-	3 594	6 835	7 892	3 310	4 492
RZP	105 947	104 212	103 027	104 514	108 587	98 956

Spektrum našich pacientů bylo z našeho pohledu „tradiční“, mezi pacienty se zhoršeným zdravotním stavem v důsledku onemocnění tvoří největší skupinu pacienti s dechovými potížemi (přibližně 12 500), s bolestí na hrudi (přibližně 7 000) a poruchou vědomí (necelé 4 000). Mezi úrazovými příčinami dominovaly, stejně jako v minulých letech, pády (kolem 11 800), téměř 2 000 výjezdů směřovalo k dopravním nehodám, pacientů s ostatními úrazy bylo téměř 8 000. Přes 3 500 výjezdů měly na svědomí otravy všeho druhu.

Zasahovali jsme také u 284 bezprostředně hrozících porodů v terénu, z nichž v 57 případech skutečně došlo k narození dítěte ještě za asistence našich záchranářů. Po telefonu vedli dispečerky a dispečeři 13 asistovaných neodkladných porodů.

„I přes koronavirovou pandemii se podařilo v Praze udržet světově unikátní statistiku, kdy osmi z deseti lidí s náhlou zástavou oběhu v Praze poskytnou prvotní resuscitaci laici podle rad dispečerky po telefonu.“

Petr Kolouch, ředitel ZZS HMP

Dispečerky a dispečeři zahájili po telefonu 800 asistovaných neodkladných resuscitací. V terénu provedli zdravotníci ZZS HMP celkem 573 resuscitací; dlouhodobé přežití ve standardizované skupině pacientů s komorovou fibrilací přesáhlo 30 procent, což opět potvrzuje, že systém přednemocniční neodkladné péče v Praze patří ke světové špičce.

Tabulka: Počet tísňových výzev podle naléhavosti (Vyhl. 240/2012 Sb.)

Rok	1	2	3	4
2015	7 260	27 782	76 230	8 145
2016	7 558	27 866	78 266	7 330
2017	6 987	26 575	80 630	8 112
2018	6 435	25 037	83 942	8 993
2019	6 653	24 010	85 468	7 464
2020	6 363	20 283	80 305	7 462

Posádky RZP měly v loňském roce průměrný dojezdový čas k pacientům do 9 minut, posádky RLP byly u pacientů v průměru do 7,7 minuty. Do 20 minut dojely naše posádky k 97,46 procentům všech událostí. O něco nižší procento oproti původním letům bylo způsobeno mimořádnými opatřeními v souvislosti s koronavirem (typicky oblékání celotělových ochranných obleků). Delší dojezdové časy se ale v naprosté většině případů týkaly událostí, kdy nebyl pacient přímo ohrožen na životě.

Po mnoha letech došlo ke změně v pořadí nemocnic (podle počtu pacientů), kterým po ošetření naše posádky pacienty předávají. Nejčastěji transportovali záchranáři pacienty do Fakultní nemocnice Královské Vinohrady (20,9 tis. pacientů), toto zdravotnické zařízení vystřídalo v prvenství Fakultní nemocnici Bulovka (20,7 tis. pacientů). V pořadí následují Fakultní nemocnice v Motole (16 tis. pacientů), Thomayerova nemocnice (16 tis. pacientů) a Všeobecná fakultní nemocnice (13 tis. pacientů). Děkujeme nemocnicím za spolupráci při poskytování péče pacientům.

ZZS HMP & koronavirový rok 2020

I přes mírný pokles primárních událostí je i z výše uvedeného výčtu patrné, že běžné nemoci a úrazy v mimořádném roce 2020 žádnou „karanténu“ neměly. Do toho se musela záchranná služba vypořádat s koronavirovou pandemií, která její činnost zásadním způsobem ovlivnila v mnoha ohledech. Následující odstavce nejsou chronologickým popisem událostí vzhledem k tomu, že se řada z nich odehrávala v podstatě souběžně.

Na reálnou možnost výskytu onemocnění covid-19 se ZZS HMP začala intenzivně připravovat od poloviny ledna 2020. Vedle monitorování situace to znamenalo i zahájení nákupů ochranných pomůcek nad rámec běžných zásob a vytváření krizových scénářů.

Po domluvě s Hygienickou stanicí hl. m. Prahy jsme zavedli preventivní opatření při ošetřování pacientů, kteří trpěli horečnatým onemocněním a splňovali tzv. cestovatelskou anamnézu. To znamená, že dotyčný pacient se v posledních 14 dnech vrátil z Číny nebo byl v osobním kontaktu s někým, kdo tuto zemi v posledních dvou týdnech navštívil. Tato opatření obnášela pro posádky při kontaktu s takovým pacientem použití speciálních ochranných setů a transport pacienta na infekční oddělení Fakultní nemocnice Bulovka. Zprvu tyto ochranné sety posádky používaly především při výjezdech k hotelovým hostům, kteří do Prahy přicestovali z jihovýchodní Asie. První kontakt s pacientem s vysokým podezřením na tuto infekci jsme zaznamenali 26. ledna, kdy se ještě onemocnění nepotvrdilo, prvního pozitivně testovaného pacienta pak evidujeme 1. března.

S šířením pandemie v Evropě a po potvrzení prvních výskytů nákazy v České republice jsme zaznamenali zvýšené počty volání občanů na linku 155. Mezi lidmi byla patrná vysoká míra nervozity a obav. Veřejnosti jsme poskytovali odkazy na relevantní zdroje informací všemi našimi dostupnými komunikačními kanály, abychom ulevili vysoce zatíženému dispečinku. V tomto ohledu pomohlo rovněž zřízení speciální linky 1221. V některé dny byl „nápor“ volajících skutečně velmi intenzivní. I zkušení dispečeři se shodují, že něco podobného za svou praxi nepamatují. Například 13. března přijali operátoři a operátorky přes 1 000 volání, což představuje stoprocentní nárůst v počtu přijatých hovorů. V dubnu následně počet volání oproti dlouhodobému průměru klesl přibližně o pětinu. Počty se postupně srovnaly s běžnými hodnotami.

„Co se týká objemu práce, tak si nic tak intenzivního nepamatuji. Určitě jsme všichni i dříve měli náročné služby, ale podobný stav jsem skutečně nezažila.“

Petra Geloňová, dispečerka ZOS

Souběžně probíhala intenzivní práce na úpravě našich existujících metodik, které jsme přizpůsobovali aktuální situaci. Znamenalo to především vytvoření postupů pro operátory zdravotnického operačního střediska, aby získali od pacientů relevantní informace a dokázali rozhodnout, v jakém režimu ochrany mají posádky v terénu s ohledem na potenciál výskytu koronavirové infekce zasahovat. Zjišťování cestovatelské anamnézy bylo vzhledem ke komunitnímu šíření v rámci české populace už bezpředmětné. Byly vytvářeny rovněž metodiky pro výjezdové skupiny, aby měly jasně stanoveno, jakým způsobem mají na takových výjezdech postupovat a jak mají chránit sebe i pacienty. Tvorba

metodik musela reagovat na dynamicky se měnící situaci a probíhala leckdy do pozdních nočních hodin. Bylo také nutné připravit se na různé potenciální scénáře vývoje pandemie, které počítaly i například s omezeným zásobováním, rozšířením nemoci mezi zaměstnanci nebo nedostatkem pohonných hmot. Souběžně bylo třeba řešit distribuci ochranných pomůcek nebo systém dezinfekce sanitních vozů.

„Informací bylo mnoho a často se měnily, a to i v řádu hodin. Museli jsme na změny rychle reagovat, hráli jsme o čas. I jeden pozitivně testovaný kolega by mohl kvůli nařízené karanténě z provozu vyřadit klidně 40 dalších.“

Zdeněk Křivánek, náměstek sekce nelékařských zdravotnických pracovníků.

Nařízené karantény se nevyhnuly ani našim pracovníkům a prověřily schopnost na tyto náhlé změny flexibilně reagovat. Provoz záchranné služby se po celý rok dařilo udržet bez výraznějšího omezení poskytované péče. Vděčíme za to také úsilí zaměstnanců pracoviště provozu výjezdových skupin, kteří zajišťují personální obsazení směn, i mimořádné ochotě kolegyň a kolegů, kteří se sami od sebe nabízeli, že vezmou služby za zdravotníky v karanténě. Ulevila nám také intenzivnější spolupráce se soukromými poskytovateli.

Abychom udrželi nízký počet nařízených karantén, a především počet výskytů onemocnění mezi zaměstnanci, zavedli jsme přísná protiepidemická opatření na všech našich pracovištích, zejména v srdci záchranné služby – na zdravotnickém operačním středisku. Již od počátku pandemie jsme záchrannou službu „uzavřeli“ zvenku – zastavili jsme kurzy, stáže, exkurze, cvičení s ostatními složkami IZS i prezenční formy vzdělávání, které byly na přechodnou dobu úspěšně nahrazeny například e-learningovými kurzy.

„Rozvíjí se simulační medicína, stále více se využívají metody distanční výuky. Pandemie onemocnění covid-19 rozvoj v těchto oblastech na pražské záchrance výrazně urychlila.“

Radomír Vlk, lektor vzdělávacího a výcvikového střediska

Samostatnou kapitolou bylo obstarávání ochranných pomůcek pro naše zaměstnance. V prvních měsících roku byl těchto ochranných prostředků zásadní nedostatek. Díky včasnému vytvoření zásob a mimořádnému nasazení odpovědných pracovníků, především pak krizových manažerů, se v průběhu roku 2020 nestalo, aby členové našich výjezdových skupin museli zasahovat, aniž by měli odpovídající stupeň ochrany. Díky inovativním postupům jsme dokázali v době nedostatku respirátorů přejít na ještě účinnější celoobličejové masky a polomasky s filtry. Záslepky a redukce, díky kterým šlo masky používat i s českými filtry, jsme si nechali natisknout na 3D tiskárně a následně pro zkompletovanou ochrannou pomůcku získali bezpečnostní certifikaci.

„V půlce ledna jsme si nejen na pracovišti krizové připravenosti, ale i v rámci celého týmu na Korunní řekli, že půjde skutečně o problém a začali jsme nakupovat všechno, co šlo. I to, co nešlo…“

Ondřej Šedivka, krizový manažer

V prvním březnovém týdnu jsme rovněž vyčlenili speciální vozidlo, jehož posádka v Praze začala odebírat vzorky u pacientů, u nichž bylo potenciální riziko nákazy novým koronavirem. V průběhu roku působily souběžně až čtyři takové vozy a vznikl pro ně i oddělený dispečink, který koordinoval jejich činnost. Členy posádek byli jak pracovníci ZZS HMP, tak medici z pražských lékařských fakult (kteří pomáhali i na dispečinku), zaměstnanci Fakultní nemocnice Bulovka a členové Městské policie hl. m. Prahy.

V polovině března jsme posílili náš provoz o nově zřízený tým speciálních činností. Zavedení tohoto týmu bylo dlouhodobě plánováno, ale, jako řadu jiných věcí, pandemie jeho nasazení výrazně urychlila. Úkolem nového týmu vybaveného speciálními ochrannými pomůckami bylo poskytovat primárně péči pacientům s podezřením či potvrzeným onemocněním covid-19. Dvoučlenná posádka používá, mimo jiné, speciální protichemické obleky pro opakované použití, celoobličejovou masku a filtroventilační jednotku pro dýchání. V těchto pomůckách je možné absolvovat i více zásahů za sebou, čímž docházelo k úspoře jednorázových ochranných pomůcek i šetření sil ostatních výjezdových skupin. Dekontaminaci obleků spolehlivě zajišťovali naši kolegové z Hasičského záchranného sboru hl. m. Prahy. Skupina speciálních činností zůstane v provozu zařazena i po skončení pandemie covid-19 a bude připravena k zásahům i u jiných typů mimořádných událostí.

V dubnu jsme se ve spolupráci s Magistrátem hl. m. Prahy a Městskou poliklinikou Praha podíleli na zřízení tzv. létajících krizových týmů, které byly určeny na pomoc pro pražské domovy pro seniory a další pobytová zařízení. Šlo o unikátní mobilní tým zdravotníků, který tvořil všeobecný lékař, sestra, medici a spolupracující specialisté. Pomáhali v době karantény přímo v zařízeních, zajišťovali pomoc s běžnou ošetřovatelskou péčí, propojení zařízení se specialisty, testování na onemocnění covid-19, dezinfikování prostor nebo nastavování karanténních opatření. Součástí podpory byla i mobilní pohotovostní lékárna, osobní ochranné pomůcky, psychologická pomoc nebo péče lékaře paliativní medicíny.

Od vypuknutí pandemie jsme se setkávali s mimořádnou podporou veřejnosti, různých firem a organizací. V některé dny byly chodby našeho sídla v Korunní ulici doslova zastavěny krabicemi s nápoji a jídlem, které čekaly na svou distribuci k výjezdovým skupinám na základny. Mnohé restaurace a bistra vařily pro naše zdravotníky zdarma obědy, řada firem nabízela pomoc se sháněním ochranných pomůcek nebo je přímo natiskla na 3D tiskárnách, jako se stalo v případě obličejových štítů. Podobnou podporu na záchrance skutečně nepamatujeme a jako alespoň částečné poděkování jsme pro všechny dárce a příznivce natočili netradiční video v podobě tanečního vystoupení našeho zdravotnického záchranáře a operátorky zdravotnického operačního střediska.

Letní měsíce přinesly částečné uvolnění, které nám mimo jiné dovolilo načerpat alespoň část sil a také například natočit neotřelou náborovou kampaň Zachraňuj v Praze, kterou pro nás bez nároku na honorář natočil tým režiséra Víta Klusáka.

„Na základě této kampaně obdržela ZZS HMP od jejího spuštění do konce října 2020 135 životopisů s žádostí o zaměstnání.“

Hana Kubánková, náměstkyně sekce personální

Po konci letních prázdnin jsme opět začali evidovat stoupající počet pacientů s onemocněním covid-19 a po relativně krátké době bylo zřejmé, že čelíme druhé koronavirové vlně. Pokračovali jsme v postupech, které se nám osvědčily v průběhu jarní vlny, ale s nabývající intenzitou epidemie byla situace, obzvlášť v říjnu, skutečně napjatá. Znovu se ale díky nasazení všech zaměstnanců podařilo poskytování přednemocniční neodkladné péče v Praze udržet na prakticky neomezené úrovni, i přes nařízené karantény pro řadu našich kolegyň a kolegů. Abychom minimalizovali riziko, že by covid pozitivní kolega nakazil další pracovníky, zavedli jsme v rámci organizace vlastní trasování kontaktů potenciálně nemocných zaměstnanců, které se ukázalo jako velmi efektivní a rychlý způsob prevence.

Opěrným bodem ZZS HMP se stala především základna Kundratka, kde probíhala dekontaminace sanitních vozů i výjezdových skupin, stejně jako fasování nových ochranných pomůcek a vybavení.

„Na nedostatek práce si kolegové na Kundratce určitě nemohou stěžovat, odvádějí obrovský výkon.“

Miroslav Tejkl, krizový manažer.

V exponovaných dnech se na Kundratce vystřídalo i třicet výjezdových skupin za 24 hodin. Proces dezinfikování a výměny aut a fasování nových ochranných pomůcek jsme postupem času vyladili, většina posádek tento úkon zvládala v rozmezí 10 až 20 minut. Velmi vítaná byla pomoc příslušníků Armády ČR, konkrétně ze 43. výsadkového pluku Chrudim, kteří nám pomáhali s převážením dekontaminovaných sanitních vozidel zpět na výjezdové základny.

Na Kundratce vznikl také nový centrální sklad ochranných pomůcek, které zůstaly po většinu roku 2020 nedostatkovým zbožím, ale záchranné službě se dařilo dlouhodobě držet jejich zásobu minimálně na tři měsíce provozu.

S eskalací epidemické situace bylo třeba ulevit přetíženým zdravotnickým zařízením v regionech. V listopadu tak poprvé zdravotníci ZZS HMP vyjeli se speciálem FÉNIX k transportu covid pozitivních pacientů. První ostrý výjezd absolvoval FÉNIX mezi Benešovem a Prahou, najednou bylo transportováno deset pacientů. Speciální vozidlo na cestě doprovodili ve vozech i příslušníci PMJ Pohotovostní motorizované jednotky Policie Praha a družstvo hasičů HZS Praha, kteří pomohli s manipulací s pacienty na nosítkách.

„Tato úspěšná akce potvrzuje skvělou spolupráci složek integrovaného záchranného systému. Těší mě, že jsme mohli pomoci a že jsme připraveni nadále pomáhat na území hlavního města i mimo něj.“

Petr Kolouch, ředitel ZZS HMP.

Koronavirová pandemie přinesla také jednu mimořádnost v samotném závěru roku, kdy silvestrovské oslavy byly, vzhledem k omezení pohybu a zavřeným restauračním zařízením, z pohledu zásahů záchranné služby nejklidnější za poslední roky.

Do roku 2021 jsme vstupovali především s přáním, abychom se všichni těšili pevnému zdraví a mohli být s těmi, které máme rádi. Rok 2020 nám naplno ukázal, že toto jsou věci, na kterých záleží nejvíce.

Hospodaření & audity ZZS HMP

V roce 2020 hospodařila ZZS HMP s kladným výsledkem hospodaření ve výši téměř 39 milionů korun. Největším zdrojem příjmů organizace byl příspěvek zřizovatele a mimořádné příspěvky v souvislosti s koronavirovou pandemií, celková výše příspěvků dosáhla 668 milionů korun. Více jak 265 milionů korun přinesly ZZS HMP vlastní výkony. Celkové náklady pražské záchranky dosáhly necelých 895 milionů korun, kdy největší nákladovou položkou jsou platy, jejichž celková výše přesáhla 514 milionů korun.

Graf: Výše výnosů, příspěvků a nákladů v tis. Kč

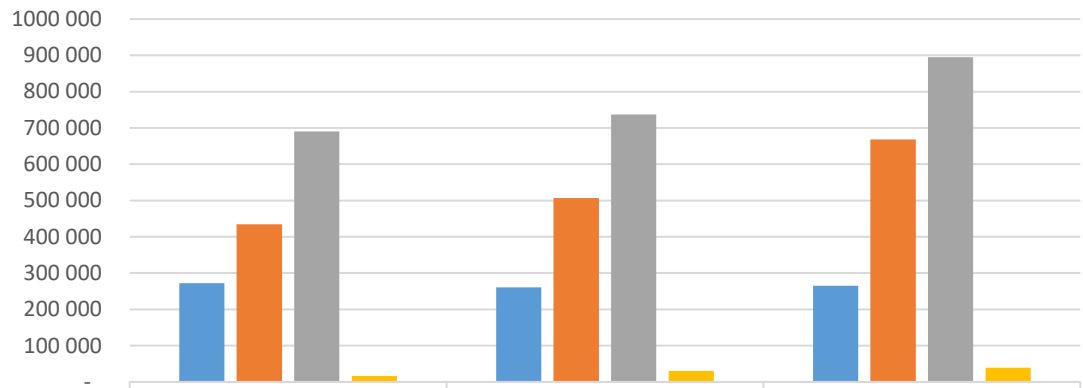

	2019	2020 A	2020 B
Výkony	272 125	260 859	265 350
Příspěvek	434 838	506 839	668 225
Náklady	690 322	736 956	894 685
VH	16 641	30 742	38 890

V roce 2020 byly provedeny čtyři interní audity dle plánu. Zjištění z interních auditů, realizovaných v roce 2020, nejsou systémového charakteru. Vnitřní řídící a kontrolní systém ZZS HMP dle závěru auditů splňuje požadovaná kritéria, funguje v rutinním režimu, nemá podstatná slabá místa a je mu věnována přiměřená pozornost všech odpovědných pracovníků.

V roce 2020 proběhly kontroly ze strany oprávněných úřadů, organizací a ze strany zřizovatele. Jednalo se o:

- následnou veřejnosprávní kontrolu hospodaření ZZS HMP vykonanou v období od 31. 8. – 21. 9. 2020 Odborem kontrolních činností MHMP bez nálezu závažných nedostatků;
- recertifikační audit systému managementu kvality podle normy ČSN EN ISO 9001:2016, který byl vykonán v ZZS HMP ve dnech 5. a 6. 10. 2020. Na základě auditu shody vykonaného certifikačním orgánem – společností CQS – byl shledán soulad s požadavky ČSN EN ISO 9001:2016. Dne 1. 11. 2020 byl vydán Certifikát číslo: CQS 2117/2020 s platností do 31. 10. 2023;
- kontrolu vykonanou Státním úřadem inspekce práce, ze které nevyplýval přímý dopad na fungování finančního systému ZZS HMP.

Vedení organizace ZZS HMP v roce 2020

MUDr. Petr Kolouch, MBA
ředitel

MUDr. Jaroslav Valášek

náměstek ředitele sekce léčebně preventivní péče

Mgr. Zdeněk Křivánek, DiS.

náměstek ředitele sekce nelékařských zdravotnických pracovníků

Ing. Hana Kubánková

náměstkyně ředitele sekce personální

Ing. Eva Novosádová

náměstkyně ředitele sekce ekonomické

Ing. Ján Doubrava, MBA

náměstek ředitele sekce technicko-provozní

„Nesmírně si vážíme podpory, kterou veřejnost v roce 2020 zahrnula nejen nás v záchranářských uniformách. Něco podobného dlouho nepamatujeme a bylo to pro nás velké povzbuzení. Pomohli jste nám. A to hodně.“

ZZS HMP